

Svaz vinařů k novele vinařského zákona.

Po dlouhodobé přípravě schválila 18. 1. 2016 vláda návrh MZe na novelizaci Zákona o vinohradnictví a vinařství. Dne 21. 1. 2016 bylo znění novely zveřejněno na stránkách MZe. Provedli jsme prvotní studium textu novely a na základě aktuálních znalostí a informací přinášíme úvodní základní poznámky k tomu, co nového tato naše stěžejní vinařská legislativa přináší a co to bude, pravděpodobně, v praxi znamenat. Je velmi důležité si uvědomit, že znění novely musí ještě schválit Parlament ČR a tudíž se nejedná o finální znění. Vzhledem k tomu, že jde o vládní návrh, tedy návrh schválený koaličními ministry, domníváme se, že zde nebude bez podpory vlády (MZe) velký prostor pro změny a „lidotvorbu“.

Tato informace má za cíl přístupnou a srozumitelnou formou informovat vinařskou veřejnost (ale nejen ji) o důležitých změnách a rozhodně nebude poslední možností seznámit se s tím co vinařský obor v budoucnu čeká.

Zdůrazňujeme, že se nejedná o oficiální výklad ustanovení návrhu novely zákona, ale že jde o materiál, který má pouze sloužit lepšímu pochopení legislativního textu. Z toho důvodu se na něj nedá odvolávat v případných sporech.

Musíme pochválit MZe a ministra Jurečku osobně za snahu o co největší informovanost profesní veřejnosti již v této etapě schvalování novely. Dne 12. 2. 2016 pořádá MZe ve Velkých Bílovicích za účasti zástupců SZPI, MZe, ÚKZÚZ oficiální seminář na toto téma. Další možností bude seminář konaný dne 18. 2. 2016 v Brně u příležitosti veletrhu Salima. Bližší podrobnosti jsou uvedeny na webových stránkách MZe. Svaz vinařů ČR v dalším období zorganizuje ve spolupráci se SZPI a MZe akce, na kterých se tématem novely budeme také zabývat.

I. Některé základní pojmy používané v textu zákona

1. Výrobce. (§ 3, odst.1) písm. o)

Postavení „výrobce vína“ bude nově mít nejenom vinař, ale taky subjekt, který si nechá víno u vinaře vyrobit za účelem jeho prodeje. Tímto ustanovením se, kromě jiných dopadů, vytváří prostor pro prodejce vína, aby se de jure stali Výrobce a mohli tak prodávat víno formou prodeje **sudového vína**.

2. Snadno čitelný údaj (§ 3, odst. 1) písm. t)

U informací, kde se ukládá povinnost „snadné čitelnosti“, bude definována velikost písma, jakou mají být tyto informace uvedeny. Například v místě prodeje vína formou rozlévaného, čepovaného, nebo sudového, bude muset být písmo takové velikosti, aby si jej zákazník mohl lehce přečíst třeba i pokud bude stát před pultem a tyto informace budou viset na zdi za prodávajícím.

3. Nebalené víno (§ 3, odst. 1) písm. u)

Nebaleným vínem je každé víno uváděné do oběhu, které není zabaleno v obalu pro spotřebitele, a to až do doby, než se začne prodávat spotřebiteli. To se však může spotřebiteli nabízet pouze formou „**Sudového vína**“. To znamená, že se takové víno bude zpravidla prodávat ve velkém, mezi subjekty pro další prodej, vývoz, zpracování, balení (plnění do obalu pro spotřebitele) a pod. Nebalené víno se v duchu zákona musí pro účely jeho příštího prodeje spotřebitelům zabalit (nalahvovat, naplnit) do obalu pro

spotřebitele a prodávat jako balené (spolu s obalem, např. lahev, PET láhev, Bag in Box, Petainer a pod.), nebo prodávat formou Rozlévaného či Čepovaného vína.

4. Sudové víno (§ 3, odst. 1) písm. v)

Sudové víno je víno, které není zabaleno v obalu pro spotřebitele, stejně jako „**Nebalené víno**“, ale je určeno pro prodej (a prodáváno) přímo spotřebiteli. Tedy maloobchodně. Jedná se o jednu z forem prodeje vína spotřebitelům. Nikoli o zvláštní druh vína! Formou sudového vína se může **spotřebiteli** víno prodat k přímé konzumaci v místě prodeje, nebo také na jeho přání zabalit (například do PET láhve). Formou sudového vína se může tedy víno prodávat např. z KEG sudů, tanků, velkých nádob apod. Tyto obaly však musí vždy splňovat požadavky na uchování kvality vína. Důležité je, že prodávat víno formou sudového vína může **pouze „Výrobce vína“**, tedy v případě vína vyrobeného na území ČR, nebo „**Příjemce vína**“ v případě vína ze zahraničí!!! „**Výrobcem**“ a „**Příjemcem**“ se však může stát i vinotéka, restaurace apod., pokud si víno nechá vyrobit, nebo si víno ze zahraničí přiveze, nebo si víno nechá přivézt!!! S tím souvisí povinnost vést příslušnou evidenci a dokumentaci, podávat příslušná hlášení atd. V opačném případě je možné prodávat **to stejné víno** jako víno balené, nebo formou Čepovaného a Rozlévaného vína. Vytváří se tím **jednoznačná** odpovědnost za kvalitu a „čistotu“ toho, kdo víno formou Sudového vína prodává zákazníkovi. Pro příště nebude prostor pro výmluvy prodejců, že pančované, nebo vadné víno bylo dodáno z místa plnění a výmluvy vinařů, či plničů, že víno upravil prodejce.

5. Čepované víno (§ 3 odst.1) písm. w)

Čepované víno je forma prodeje vína z jednorázového spotřebitelského obalu (obal určený pro jeho prodej spolu s vínem). Takto může být víno prodáváno spotřebiteli k

přímé konzumaci v místě prodeje, nebo může být na přání spotřebitele zabaleno do menšího odnosného obalu (láhev, PETka a pod.)

6. Rozlévané víno (§ 3, odst. 1) písm. x)

Rozlévané víno je forma prodeje vína z obalu pro spotřebitele, který nemá větší objem než 5 litrů. Takto se víno prodává pouze pro přímou konzumaci v místě prodeje (restaurace, vinárna, vinotéka apod.). Podotýkáme, že pro takovou formu prodeje je nutno vlastnit živnostenské oprávnění na „hostinskou činnost“

7. Obal pro spotřebitele (§ 3, odst. 1) písm. y)

Jednorázový obal, který se prodává spotřebiteli spolu s vínem. Může mít objem až do 20 litrů.

8. Příjemce (vína ze zahraničí) (§ 3, odst. 2) písm. b)

Je jím subjekt (dle předpisů EU označený jako provozovatel potravinářského podniku), který jako první přijme víno ze zahraničí. Buď si víno nechá přivézt, nebo je sám dovozcem a tedy i příjemcem. Pouze tento subjekt, tedy „**Příjemce**“, může víno prodávat formou **Sudového vína**. Samozřejmě víno může prodat jako nebalené jinému, ale ten jej může pouze zpracovat, nabalit (nalahvovat, naplnit do BiB, PETek apod.), nebo dále jako nebalené víno prodat apod.

9. Falšování vína (§ 3, odst. 2) písm. a)

Falšováním produktu (tedy vína, burčáku apod.) je použití nedovolených enologických postupů, přidání vody, nebo alkoholu a porušení pravidel pro použití CHOP, CHZO a tradičních výrazů

II. Změny ve vinohradnictví

1. Rychle rostoucí dřeviny (§ 4, odst.2)

Ve viniční trati je zakázáno pěstovat rychle rostoucí dřeviny (topoly, apod.)

2. Povolení k výsadbě, nová výsadba a opětovná výsadba révy (§§ 7, 8 a 9)

Od 1. 1. 2016 se, bez ohledu na platnost zákona, zavádí nový evropský systém povolení nové a opětovné výsadby. **Nová výsadba** je možná v rámci členského státu na ploše 1 % plochy vinic ročně, tedy v případě ČR cca 175 ha. Žádosti o novou výsadbu je možné podávat od 1. 1. 2016 do 28. 2. 2016 na ÚKZÚZ – Registr vinic. Plocha bude rozdělena s jediným preferenčním kritériem, vztahujícím se na výsadbu vinice pouze k pokusným účelům nebo za účelem produkce roubů a u nichž skončilo schválené období pokusu nebo produkce roubů. Pokud bude převis poptávky nad roční limit víc jak 1 %, bude nová výsadba možná pouze ve viničních tratích za účelem produkce vín CHZO a CHOP. V případě převisu poptávky na rozdělovanou plochu budou žádosti poměrně všem kráceny. Platnost povolení je rok udělení + dva následující roky. Na novou výsadbu není možno čerpat dotace ze SOT s vínem – restrukturalizace vinic, ale je možno využít dotaci z PRV na výstavbu nové drátěnky.

Opětovná výsadba - Od 15. 9. 2015 je možné požádat ÚKZÚZ o převedení bývalých POV (právo na opětovnou výsadbu) na **Povolení pro opětovnou výsadbu**. Toto povolení má pak stejnou dobu platnosti jako původní POV. Povolení pro opětovnou výsadbu však musí již využít ten, komu bylo uděleno - není jej tedy možné prodat jako POV. Na výsadbu s povolením pro opětovnou výsadbu bude moci být uplatněna dotace na restrukturalizaci vinic ze SOT s vínem. Držitel POV může po celou dobu jeho platnosti (viz doba platnosti POV) a kdykoliv do 31. 12. 2020 požádat o převod POV na povolení pro opětovnou výsadbu. Toto povolení také musí využít ten, komu bylo uděleno a nelze převést na jiný subjekt. Musí být využito v době jeho platnosti, tedy stejně jako převáděné původní POV. Na výsadbu s takto získaným povolením pro opětovnou výsadbu bude moci být uplatněna dotace na restrukturalizaci vinic ze SOT s vínem, a to s jistotou do konce vinařského roku 2018 (výsadba do dubna 2018). V tuto chvíli není jasné, jakým způsobem bude řešeno další programové období SOT s vínem od roku 2019. Je velmi pravděpodobné, že dotace na restrukturalizace vinic bude zachována, ale s jistotou nelze dnes nic konstatovat.

Od 1. 1. 2016 již může se stávajícím POV nakládat pouze držitel a tato nepůjdou převést na další subjekt.

V případě opětovné výsadby, při splnění podmínek, je možno využít dotace ze SOT s vínem – restrukturalizace vinic. Je nutno zabezpečit kontrolu vinic před vykloučením jak ze strany SZIF tak ÚKZÚZ.

III. Enologické postupy (§ 12)

Výslovně se zakazuje falšování produktu a zároveň se zakazuje ve vymezených prostorech uchovávat látky, jejichž použití může sloužit k falšování. Příkladně se vymezuje, které látky jsou myšleny. Samozřejmě se nejedná o běžnou vodu.

IV. Nebalené víno (§ 14a, 14b)

Příjemce nebaleného vína (ale taky hroznů, moštu, rmutu) ze zahraničí, musí do 12 hodin od příchodu vína do místa určení oznámit stanovené údaje do Registru vedeného ÚKZÚZem. Nebalené víno musí zůstat uskladněno v místě určení po dobu 10 dní. Pokud v této lhůtě odebere SZPI kontrolní vzorek, musí víno zůstat uskladněno až do sdělení výsledku rozboru, což musí být provedeno bez zbytečného odkladu.

V. Označování

1. Etiketa obalu pro spotřebitele (§ 16, odst. 4)

Nově se musí údaj o provenienci uvést taky na etiketě v hlavním zorném poli (dle názoru MZe se za takovou považuje tzv. přední etiketa), a to písmem větším než 2,4 mm. Dle vyjádření MZe se bude muset tento údaj uvést ještě jednou spolu s ostatními povinnými údaji na jiné etiketě, nebo rovnou všechny povinné údaje na „přední“ etiketě, přičemž údaj o provenienci ve stanovené velikosti písma. Dle předpisu EU musí totiž být všechny povinné údaje uvedeny spolu. Tato povinnost se vztahuje pouze na vína v obalech pro spotřebitele (tedy jednorázové obaly do objemu 20 litrů), které byly vínem naplněny na území ČR. A to jak vínem vyrobeným na území ČR tak vínem ze zahraničí. **V praxi to bude znamenat, že vína, která budou do ČR přivezena již v obalech pro spotřebitele, nebudou muset tuto povinnost dodržovat.** Je nabíledni, že tato nejednotnost může způsobit ztíženou orientaci zákazníků. Zahraniční vína v obalech pro spotřebitele, s etiketou výrobce majícího v názvu MORAVSKOU TRADIČNÍ VINAŘSKOU OBEC, ev. používající folklorní motivy (lisy, sudy apod.), pokud budou naplněna do těchto obalů, se budou i nadále tvářit „jako naše“.

2. Záklopka - logotyp (§ 16, odst. 5)

Již dnes je mnoho lahví vína vyrobeného z hroznů sklizených na území ČR označeno jednotným logotypem v podobě kalichu skleničky v národních barvách. Tento logotyp vychází ze známého loga Vína z Moravy, Vína z Čech. Návrh zákona stanovuje dobrovolné použití tohoto logotypu u vín s CHOP a CHZO. Výhodou je, že použití resp. zneužití bude chráněno zákonem. Nevýhodou dobrovolnosti je, že takto nebudou značena všechna naše vína. Předpokládá se, že v kombinaci s ustanovením o povinném umístění údaje o provenienci na přední etiketě budou naši vinaři u našeho vína používat automaticky i logotyp (na záklopce) pro zdůraznění tuzemského původu vína.

3. Sudové víno (§ 16, odst. 8)

V místě prodeje formou Sudového vína se musí VIDITĚLNĚ zpřístupnit SNADNO čitelné údaje (tj. takovým způsobem, aby je zákazník lehce přečetl, viz poznámka výše) o označení druhu produktu, CHOP, CHZO, tradiční výraz, obsah alkoholu, zbytkového cukru, stáčírny, provenienci a šarži.

4. Čepované víno a rozlévané víno (§ 16, odst. 9, 10)

Obdobně jako u prodeje formou sudového vína i při prodeji formou rozlévaného a čepovaného vína se přesně stanovuje povinnost, jaké údaje se musí snadno čitelně a viditelně zpřístupnit. Obecně se dá říct, že novelizované znění § 16 jednoznačně přispěje k lepší informovanosti zákazníků a zabrání jejich matení buď při označování obalů pro spotřebitele, nebo při prodeji vína v obchodních místech.

5. Pravidla pro prodej vína formou sudového vína (§ 16b)

Sudové víno se bude moci za stanovených rovných podmínek **prodávat** bez ohledu na to, zda je domácí, nebo zahraniční provenience,. Nebalené víno formou prodeje sudového vína může prodávat „Výrobce“, nebo „Příjemce“ nebaleného vína. Prodávát sudové víno je možné pouze v provozovně Výrobce, nebo Příjemce. Výrobce i Příjemce musí před zahájením prodeje vína formou sudového vína, nahlásit na ÚKZÚZ do Registru provozovny, ve kterých tuto formu prodeje bude realizovat. Provozovnou se rozumí místo provozování živnosti definované dle Živnostenského zákona. Znamená to, že **vinaři** vyrábějící víno určené pro prodej formou sudového vína nebudou mít pro prodej ve svých provozovnách (vinařství, vinotéky, hotely apod.) **žádná omezení**, kromě povinnosti tyto provozovny nahlásit ÚKZÚZu.

Je pravděpodobné, že bude nalezen právní vztah mezi výrobcí-vinaři a prodejci, na základě kterého si Výrobci budou zřizovat „provozovny“ v prostorech jiných podnikatelů. Naopak se může Výrobce stát „vinotéka“ pokud si u vinaře objedná Výrobu vína určeného pro prodej jako Sudové víno. Vinotéka si taky může ze zahraničí nechat přivést víno, a tím se stane Příjemcem. V souladu ustanoveními § 3 se tak stane sám de jure Výrobce nebo Příjemce a bude moci prodávat víno jako Sudové víno. Vinaři zaplatí za „výrobu“ (např. 10. 000,- litrů) vína místo za „koupi“ tohoto vína.

Je zřejmé, že prodejci, kteří se prodejem nebaleného vína zabývají pouze jako vedlejší činností, (včetně všech nově vzniklých prodejen typu trafika, tabák, barvy-laky, benzínové pumpy apod.) nebudou mít motivaci dodržovat všechny povinnosti související se statusem Výrobce, nebo Příjemce a proto budou to stejné víno nabízet formou Rozlévaného, nebo Čepovaného vína z obalů pro spotřebitele, nebo baleného vína včetně obalu.

Standardní a zavedené vinotéky, vinárny apod., naopak můžou získat na své kvalitě a významu, protože jako Výrobci můžou u vinaře, u něhož si výrobu vína objednájí, ovlivnit jeho finální podobu a mít v nabídce víno, které „nikdo jiný nemá“kvalitní a jedinečné

Sudové víno ...vinotéky XY. Základem bude vztah založený na důvěře v solidnost vinaře a dovozce a taky správně nastavené smlouvy o „výrobě“ nebo „přivezení“ vína tak, aby případné sankce za vady „vyrobení“ a „přivezení“, a to jak právní tak kvalitativní, byly následně přeneseny na „dodavatele“ výroby, nebo přivezeného vína ze zahraničí.

Sudové víno se nesmí **PRODÁVAT** prostřednictvím prodejního automatu. Domníváme se, že je možné sudové víno **vydávat** ze zařízení, které bude mít vlastní chlazení, dávkovač apod. K samotnému uskutečnění obchodní transakce, tedy nákup a prodej, včetně zaplacení musí dojít osobně mezi kupujícím a prodávajícím. Po zaplacení příslušného objemu vína se bude moci kupující sám obsloužit a k vydání zakoupeného vína použít automatické výdejní zařízení.

VI. Správní delikty

1. § 39

Část o správních deliktech je zcela přepracovaná. V zásadě obsahuje delikty vyplývající z nedodržení povinností stanovených předpisů EU, jakož i tímto zákonem. V souvislosti s Novým občanským zákoníkem se tyto správní delikty vztahují i na osoby, podnikající tzv. „na černo“, tedy na černo pěstující révu, vyrábějící a prodávající víno. Za nejdůležitější změnu je možné považovat správní delikt „falšování vína“ a trestání ne jenom neodevzdání povinných prohlášení o produkci, sklizni a zásobách, ale nově také uvedení **neúplných, nebo nesprávných údajů v případě hlášení o produkci a sklizni!!!** Nově se stanovují pásma pro pokuty za správní delikty a to do 3, 4, 5, a 50 miliónů korun.

2. § 39a

Nově se bude postihovat nevyužití povolení pro novou výsadbu a povolení pro opětovnou výsadbu. V případě, že žadatel nevyužije povolení pro novou výsadbu a

zároveň v roce kdy bylo vydáno, nedošlo ke krácení povolení z důvodu převisu poptávky, bude sankce do 10.000,- Kč za každý započatý hektar. Když by ke krácení požadavků došlo, bude sankce až do 100.000,- Kč. Oboje v případě, že bylo povolení využito méně než z 90 %. U povolení k opětovné výsadbě, v případě že toto povolení bude využito méně než z 90 %, bude uložena pokuta 10.000,- Kč za každý započatý hektar. Bude-li povolení k nové výsadbě, nebo povolení k opětovné výsadbě využito na více než 90%, ale méně než na 100 % zaplatí pěstitel pokutu 1.000,-Kč za každý započatý hektar.

Svaz vinařů České republiky

dne 24. ledna 2016